

Darvasi László

PLÜSS

Valaminek csak igaznak kellett lennie ebből az egészből. Mondjuk az, hogy ukránok voltak. Vagy Jézus. A baleset. A baba. Ő maga. Lehet, hogy minden igaz volt, pontosan így történt, pontról pontra, mozdulatról mozdulatra, hogy széles taglejtésekkel, szenvedélyesen hangoskodva haladtak előtte, és azon vitakoztak, hogy Jézus átsétál Mariupolon, ezt a két szót egyértelműen kihallotta, a többit pedig nem elképzelte, hanem egyszerűen tudta, tisztában volt a vita tárgyával, hogy Jézus milyen ruhában van.

Művezetői munkaruhában, mint egy zsilipépítkezésen. A szokásos évi jelmezbálon minden második kisgyerek kozák. Frakk, cilinderes, fényes fekete lakkcipő és olyan fekete bot, fehér gombbal. Térdnadrág, fehér zokni, szandál, föliratos póló, I am Klicsko. Baseballsapka, hosszú, fehér vászoning vagy valami olyan szkafander, mint amelyet Kathryn Bigelow filmjében a bombaszakértő viselt, na, az nem, akkor mondj valamit, mondj mást, rukkolj csak elő jobbal, ugyan már, tőlem bármi-ben lehetett, gatyában vagy tunikában, Jézusnak nincs ízlése, tehát nem sétálhatott át a szétlőtt Mariupolon mezítelenül, mert nin-csen íz-lé-se. Értsd már meg, kisapám.

Akkor jött a csattanás, két autó futott össze a burjánzó trolidrótokkal felosztott nagykereszteződésben, jó hangos volt, sűrű és kék füst lebbent föl nyomban, valaki ordítani kezdett, ezek meg, ezek az átlagos, vitába merült emberek, akkor kezdtek szaladni. Az ukrán vagy milyen család. Tíz méterre parkolt egy autó, nyilván rájuk várt, oda gyömöszölték be magukat a sok csomaggal, öt felnőtt és három gyerek, az egyik kétéves forma, máris padlógázzal füstöltek el. Nagy, kopott járgány, tényleg ukrán rendszámmal. Fölsejlett az elsuhanó üveg mögül egy gyerekarc, a kétévesé, őt nézte, mintha lenne is meg nem is, mintha látnák egymást meg nem is.

Mint egy kés, váratlanul fölszúrt a hasába a fájdalom.

Amikor öt éve megkérdezte az anyját, meddig tart, az anyja nevetve azt mondta, kislányom, nekem például még mindig megvan. Számíts erre, jó? Anyuka akkor nyolcvan múlt.

- Vegyél már fel, te picسا.
- Azt mondtad, picسا?!

– Mióta fekszem itt!

Ahol az ukránok bemenekültek az ütött-kopott dzsipbe, egy baba hevert, éppen a járdaszegélyen. Mint egy icipici ember, akit lelőttek. Új baba volt, most vehették, még lógott rajta az árcédula, piros sapkás kislány, a sapkán fehér foltok, kedves pofika, plüss. Fölemelte, kellemes volt az érintése. Nézett a megmerevedett forgalomba. Mire a gyerek észreveszi, hogy nincs meg, a hídnál lesznek, ott pedig nem tudnak megfordulni, át kell araszolni a Duna fölött, onnan most visszakeveredni lehetetlen, egy órába is beletelik, kész, passz. De hát miért jönnének vissza, amikor menekülnek. Konkrétan most ettől a balesettől itt, mutatott magának előre. Valamelyik roncsból már kiszállt egy vérző fejű nő, nem tudta, hol van, mi történt, ettől menekültek. Nem jönnek vissza.

A baba a kezében volt, arra gondolt, hogy lop, és talán lopott is, de nem állhatott vele itt órákig, hogy esetleg mégis, mégis visszatérnek, nem térnek vissza, törődjön már bele, ők elmentek, viszont eszébe jutott, hogy leadhatná az állomáson, ott megkapná egy másik kisgyerek. Nem adja le. Mert eszébe jutott Károly is, illetve Károly kislánya, Évike. Négyéves. A lehető legjobb indok, hogy fölugorjon hozzájuk.

Teljesen meg vagyok örülve. Nem tudom, mit csinálok, nem tudom, mi értelme ennek, nem tudom, hogy tehetek ilyet. Már csak az hiányzik, hogy megöljek valakit. Az anyja öt éve azt mondta, neki még mindig vannak hóhullámai, nyolcvanévesen kinevette, jaj, kislányom, szokj a gondolathoz, hogy ez veled marad örökre, gyengébb vagy erősebb formában. Neked nem is jött hamar, se későn. Mindjárt elmúlik a nagyja, nem cigarettázol, nem iszol, ugye, nem?, nem stresszelsz fölöslegesen, minden rendben lesz. Igyál teát, egyél ezt-azt, semmi nem használ igazán, csak az idő. Akinél korán jön, könnyebben elbutul. Nálad éppen jókor kopogtatott. Ilyenekről beszéltek az anyjával, és Klárának is mondta. Egy közös ismerősüknek petefészekrákja lett, túlélte. Többet járt akkoriban Klaráékhoz, de a barátnője terhes lett, aztán megérkezett Évike, nem akart zavarni. Néha azért fölugrott.

Szia, Zsazsa, mondta ilyenkor Károly. Szia, Károly. Mindig kezet fogtak. Ez valahogy így alakult. Kezet fogtak, mint egyenlő felek, semmi több. Neki Károly nem barátja, nem öleli meg, nem ad futó, képletes puszt az arcára, udvariasan kezet fognak. Többször a kezében tarthatta Évikét, nosztalgizott, büfiztette a vállán, ringatta.

Károly és Klára nézte őt, boldogok voltak.

Nekem már nem lehet, elmúlt. Végleg. Gyakran kiráz a hideg, és meg szeretném nyúzni magam.

Klárrikám, na, most képzeld el, ezentúl sokkal olcsóbban vásárolok a DM-ben, mint te.

Persze, Zsazsa, csakhogy nemsoká magadnak veszed a pelenkát. Meg az anyukád picája.

Klári hat évvel fiatalabb volt, és titokban azt gondolta, ő a jobb nő. Kláriban volt valami keresetlen egyszerűség, trampiság, szeretni való volt, kislány maradt. Két év szünet után azt mondta a nőgyógyásza, hogy most már nem fog megjönni. Ez két éve volt. Ha tehát négy éve nem akarja a teste, de valamiért mégis megjön, az valami rendellenesség. Mennyire komoly, kérdezte ő, a nőgyógyász, mint az orvosok általában, nem adott konkrét választ, és ez nem volt váratlan, egy konkrét választ számon lehet kérni, mennyire súlyos, mi várható. Mindent meg fogunk tenni. Mindig minden várható. Azonnal szóljon, ha újra megjönne. Hívjon fel, Zsazsa, jó? Föl se nézett, ahogy jegyzetelt a szépen vasalt, fehér köpenyében. Fölhívom, doktor úr, föltétlenül. Már éppen lépett ki a rendelő ajtaján, amikor utána szólt. Például szerelmes lesz. Micsoda?! Beleszeret valakibe. Csak állt a küszöbön megdermedve, szorította a kilincset. A doktor nevetett, csak vicceltem, bocsánat. Jaj, ne haragudjon.

Megkérdezte Klárát, látszik-e, ő azt mondta, karjában a gyerekekkel, dehogy látszik, sőt, sokkal jobban néz ki, pihentebb, finomabb, árnyaltabb, csak. Mi csak?!, a jeges rémület tört rá. Csak tudni lehet. Piczába. Klárinak igaza volt, mert egy ideig ő is így nézte a nőket, az idősebb nőket, még talán azt is hihette egyik-másik, hogy lesbikus, figyelte, túl van-e rajta, látható-e vagy nem. És igen, lehetett látni. Legalábbis egyre inkább úgy vélte, az esetek kilencven százalékában egy ötvenes nőről meg tudja mondani, menstruál-e még vagy sem. Így érzi. Most ez miért érdekes, de tényleg.

Nyolc éve, hogy elvált, egyedül él. Szingli. Az olyan erkölcstelen, nem? A fia Angliában. Heti egyszer fölugrik az apjához, visz neki főtt ételt, kimos, rendet rak, egy zokni párját keresi kitartóan, mosogat, fölszámolja a dugulást. Az irodában szeretik. Középfőnöki szint, véleményformálási lehetőség, a nagyfőnök alátolja a széket a hétfői értekezleten, és olyan közel hajol a tarkójához, hogy érzi a leheletét. Szingli. Ajvé.

Járok színházba, művészmoziba, szolidáris vagyok, támogatok segélyszervezeteket, nem fekszem le akárkivel, nem örülök meg, nem iszom vodkát otthon, sőt, egy éve már nem is feküdtem le senkivel, a múltkor maszturbáltam, friss volt az ágynemű, de elment a kedvem, azért se hagytam abba, a végén egy férfira gondoltam, akkor sikerült,

nem merem kimondani a férfi nevét. Baj lesz, azt hiszem. Fogalmam sincsen, mit fogok csinálni. Egyszerre hat görög joghurtot szoktam venni, apámat nem tudom rábeszélni az avokádóra. Figyelem, mikor van a Zarában és a COS-ban árszállítás. A múltkor a Tatuumban megnézett egy nő, annyi lehetett, mint én, szerintem azt figyelte, amit én szoktam. Megpróbáltam úgy viselkedni, mintha nem tartanék még ott. A nő zavarba jött, pedig már döntött, de most elbizonytalanodott. Vannak játszópajtásaim, például ő.

Anyának beszélek a sírnál, más is tesz ilyet, szerintem ez jó, mert ők, a halottak hallják az élőket, én is hallom, anyám mit mond. Most már többet tud nálam. Mert azt se felejtette el, amit eddig tudott, és azt is tudja, amit tapintatból vagy szégyenből elhallgattam előle. Nem sok mindent hallgattam el, tudta azt is, az egyéjszakás kalandot, azt is megbeszéltük, hogy Zolinak igaza volt, amikor elvált tőlem, alapvetően én tehettem a dologról, oké, mindenki megértett mindent, csak akkor, másfél év múlva miért akart visszajönni.

Reménykedett, kislányom.

De miben?

Hát hogy más lesz.

Anya, tudod, mit mondtam neki?

Na, mit, te Hamupipőke?

Azt, hogy nem lehet, mert klimaxom van. Na, most erre Zoli forogni kezdte a szemét, hogy de a kis faszomat, hát mi köze van a klimaxodnak, hogy szeretnék hozzád visszamenni, mert szeretlek, és azt is tudom, hogy te is szeretsz? Azt mondtam neki, várjuk meg a végét, de miért?! Csak. Nem magyaráztam túl. Megérted, nem? Meg, mondta anya, megérti, de többet nem fogja mondani, mert olyan büszke hím, úgyhogy lemondhatsz róla, pedig a gyerek mennyire örült volna neki. Zolikának Angliában van saját élete, meg nekem is van saját életem, a Jóistennek is van saját élete, úgyhogy, édes anyukám, hagyjuk ezt, jó?

Anyukám, mondd, Jézusnak van ízlése.

Mármost én ezt honnan tudjam.

Gondoltam, onnan jobban rálát az ember.

Egyáltalán nem látok rá jobban, kurva sötét van.

Amikor elmesélte Klárának Zoli igyekezetét, a barátnője kényszeredetten mosolygott. Épp megjött Károly, kezét fogtak. Micsoda Pazar hangulat! Jól nézel ki, te is, nevettek.

Elmentek egyszer moziba, úgy alakult, hogy Károly került középre. Többször hozzáért a könyökével.

Jól érzem magam. Nem fogok bezáródni, nem fogom magam kiszolgáltatni, nem leszek kiállhatatlan vén picsa, nem hanyagolom el magam, minden évben csináltatok méhnyakszűrést, járok fodrászhoz, és nem hagyom ki a könyvhetet és a legjobb kiállításokat.

Aznap Kláriéknál volt, amikor kitört a háború. Hajnalban történt, február végén vagy mikor, este volt. Károly az idegességtől remegve nézte a híreket, kapcsolgatott, megivott két whiskyt, nem gondoltam volna, ezt hajtogatta, nem gondoltam volna, az asztalra támaszkodva bámulta a tévét, Euronews, aztán BBC, ZDF, ő meg a kezét nézte. Milyen szép férfikezek. Éveken át kezét fogtak, és ő nem vette észre, milyen szépek. Magyarázni kezdett, úgy, ahogyan a tévében, ha meghívják szakértőnek. Számok, összefüggések, ismeretlen nevek, honnan tud ennyi mindent, ráadásul úgy fogalmaz, mintha írna. Ahogy beszélt szakértőként, egyre erősebb lett a hangja. A végén már operaénekes volt. Bariton.

Bejött Évike, apuci miért haragszik, Károly nyomban váltott, fölkapta a gyereket, már nevettek is, kiszaladtak. Ahogy befordultak a gyerekszobába, azt gondolta, Károly még visszanez rá. Úgyis lett, köszöni szépen. Nem vagyok hülye. De az vagyok. Édes istenem, ne csináld, ne csináljam. Klári mosolygott, látod, ilyen. Olyan apa, hogy keresve se találsz jobbat.

Főnyeremény.

Az.

Csak.

Mi csak.

Mostanában kicsit furcsább, olyan... és amikor Klári ezt mondta, kellemetlen, alig látható rándulással az arcán, ő, holló vájja ki a szemét, égessék parázson, húzzák karóba, megörült. Megörült! Egyre megy. Hát ilyen nem lehet. Aljas geci vagyok. Gyorsan el is búcsúzott, miért szaladt elő Károly olyan gyorsan kezét fogni. Te jó ég.

A nőgyógyász azt mondta, minden rendben van, szép a méhe, gyönyörű részeg, fejre állt körte, finoman kanyargó petevezetékekkel. ez egy nagyon csinos, tiszta méh, ritkán lát ilyen. Őszinte elismerés volt a hangjában. Négy éve semmi vér? Semmi. Hőhullámok? Ja, persze. Néha szúr az alhas tájékán. Igen, az vele jár, de ez már csak egy szórakozott mondat volt, ahogy nyújtotta az ambuláns lapot, ennyi volt, sok sikert az új életéhez, Madame.

Tartott a háború. Harkiv. Kijev. Mariupol. Csomagokat állított össze, családot befogadni nem mert. Ő egész nap távol van, a lakás sem

elég tágas. Az apja azzal fogadta, dehogyis állnak meg az oroszok, nem fékeznek le a magyar határnál, beözönlének ide is újra. Mint ötvenhatban. Majd meglátod, kislányom! Én már átéltem, tudom, milyen. Vegyen mézet, olajat, lisztet, tojást, élesztőt, szódabikarbónát. Nem veszek, apuka, ha nem lesz, eszünk vasat. Műanyagot. Megesszük Zolika Szupermenjeit meg Batmanjeit, egy nagy dobozban össze van csomagolva az egész emberfeletti kollekción. Eszünk füvet, apukám.

Mi van veled, Zsazsa?

Talán az anyjának se tudta volna megmondani.

És most áll a forgalom kellős közepén a babával, aki mosolyog rá, mintha élne, és azt sugallja neki, hogy menjenek föl Kláriékhoz. Menjünk föl, érted? Csak úgy, mintha. Mintha! Na, jó, gyere, kislány, bátran előre. Négy buszmegállót kellett haladni, végigállta, becsöngetett. Évike nyitott ajtót, már megtanulta, hogy kell, fölsikoltott, szaladt befelé, kiáltozta a nagyszerű hírt, zsazsazsazsa! Károly lépett ki az amerikai konyhából. Ó, szólt meglepetten, de látszott, hogy örül, már nyújtotta is a kezét. Ő meg mintha lázadna, hagyjuk már ezt, tovább mozdult, és jobbról, balról puszt adott. Szervusz. A férfi nem lepődött meg, szia. Klári a konyhában matatott valamit, na, téged is látunk. Mi szél. Mennyi kell?

Nincs neked annyi, pici lány.

Na, és ha örököltem?!

Évikét szívesen vinném.

Nananana, Klári fölemelte a répás reszelőt.

Hát találtam, illetve vettem valamit, és gondoltam, nyomban elhozom. Hátrafordult. Károly nézte, a hátát vagy a tarkóját. Vagy a fenekét. Az én híres, gömbölyű fenekem, amin diót lehetett törni. A világos szoknyában kidomborodott. Klári rázta a lemosott, vizes kezét, a konyharuhába dörzsölte, bementek, ittak egy kis bort, bár még vacsora előtt voltak. Évike Kubut kapott, ezen csodálkozott, hogy létezik még, szóba jött a választás, a háború, az árak. Be kell spájzolni. Ez az öregek kitarató, nem lankadó, vissza-visszatérő rögeszméje. A fenéket kell. Valami furcsát érzett. Kicsit igazgatta magát, talán rosszul ül, gyűrődik a bugyija. Óvatosan lenyúlt maga alá. Károly tekintete kitarató volt, váratlanul buta és elveszett.

Ja, és hogy ezért jöttem, és elővette a babát a retikülből.

Jaj, de cuki, mondta a kellenénél hangosabban Klára, Károly is megnézte.

Gombasapka, mondta.

Gombasapka, mondta ő is.

Évike, gyere csak gyorsan. Futás!

Megint meg kellett igazgatnia magát. Valami egyáltalán nem stim-melt. Károly csak mosolygott, mint akit fejbe löttek, és úgy maradt. Amikor a kislány beszaladt, a kezébe nyomta a babát.

Neked hoztam, hozzád akar költözni, kérdezte, ismerem-e Évikét, mondtam, hogyne, nagyon jó pajtások vagyunk. Hipp-hopp, és most itt van nálad! Nevezd el.

Pöttyös, mondta nyomban Évike, és már ki is szaladt, megmutatom neki a szobámat.

Pöttyös!

És töltött még bort, ez igazán kedves, Zsazsa. Nem kellett volna. Mit nem kellett volna, Klára nevetett, dehogynem kellett, bocsika, így szokták mondani. Ő meg igazgatta magát, egyfolytában fészkelődött. Károly visszabambult rá, szívärgott közējük a feszültség. Valamit mon-dani kellene. De mit. Úgy érezte magát, mint akit lopáson, füllentésen értek, lelepleztek.

Találkoztam egy... ukrán családdal.

És?

Nem tudom. Azt mondták, hogy... nem tudom, mit mondtak. Vitatkoztak.

Hol?

Az utcán.

Aha, szólt végre Károly, miről.

Kész, vége, innen nem jut ki. Ez egy kelepce, magának csinálta, belesett. Most akkor szépen rosszul lesz, ami így is van, mert tényleg szarul érzi magát, szédül, hányingere van, fázik, föl akar robbanni. Károly, bazmeg, ne nézzél már. Kérlek szépen, vakulj meg. Ki kell ké-redzkedni a fürdőszobába. Inkább kérjen egy vodkát?

Nem tudom, miről, mondta aztán, ami vagy igaz volt, vagy nem, de most jöjjön elő Jézussal?! Olyan volt...

Olyan? Károly előrehajolt.

Olyan rossz volt. Úgy néztek ki, mint akinek nem volt ideje fölöl-tözni. Mint akik magukra kapkodtak mindent, ami éppen a kezük ügyébe akadt.

Aha.

Évike ekkor szaladt vissza.

Jaj, jaj, jaj, de nagy baj van!

Mi a baj, Évike?

Pöttyös beteg.
Hogyhogy beteg?
Vérzik.

Valóban, a baba tényleg véres volt, egészen friss vér piroslott rajta, ő meg nyomban maga elé emelte a kezét, az ujjai is véresek voltak. Nézte őt Károly olyan furcsa, szándéktalan, zavart félmosollyal. Négy év után újra megjött neki. És most ül egy vértócsa közepén. A lábszárán ereszkedett le a csík. Évike hirtelen letérdelt hozzá, a lábához, és a pici tenyerével elmaszatotha a pirosat. Mind a két lábszárán. Úristen, kislány, mit csinálsz?! Nem is tudta eldönteni, ezt ki mondta, ő vagy Klári.

Látod, mondta Évike, és föltartotta a babát. Most olyan lettél, mint ő! Látod, Zsazsa, mennyire hasonlítotok, te meg a Pöttyös?

Bárka, 2022/5.